MART
1976
YIL:3 SAYI:19
HER AYIN BAŞINDA ÇIKAR

AYDINLIĞA DOĞRU

tmmob elektrik mühendisleri odası
istanbul şubesi yayın organıdır

genel kurulumuzun talepleri

Genel Kurulumuzda, elektrik mühendislerinin görüşlerini içeren bir metin kamuoyuna duyurulmak üzere kabul edildi. Bu metnin son bölümü aynen şöyleydi:

Bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinde, genel kurulumuz, çalışanların bir parçası olan elektrik mühendisleriyle birlikte tüm demokratik güçler için aşağıda sıralanan taleplerin önceliğini koruduğu görüşündedir:

— Sermayenin sözcüleri bugüne dek meslek örgütlerinin kendi uzmanlık konularıyla ilgilenmediğini, soyutlamalarla yetindiklerini iddia etmişlerdir. Aslında bu, ülke gerçeklerinden kalkınan bilimsel önerilere sırt çevirmek için ileri sürülen bir bahanedir. Odamızın elektrik enerjisi sorununa ilişkin çalışmaları dikkate alınmadan, ulusal enerji politikasının geliştirilmesi mümkün olmayacaktır.

— Meslek örgütlerinin ve bu arada Odamızın ileri sürdüğü mesleki, ekonomik ve toplumsal öneriler göz önüne alınmalı; dışa bağımlı enerji politikasına, yerli ve yabancı tekelci sermayenin çıkarlarına uygun düşen yatırımlara karşı durulmalıdır.

Sonu 8 de

BAŞYAZI

odalarda tutarlı politika

TMMOB'ye bağlı tüm odaların şube genel kurullarından sonra merkez genel kurulları da tamamlandı. Şubat ayı içinde sona eren genel kurullarda hep aynı doğrultuda görüşler ağırlık kazandı. Ülkemizin mühendis ve mimarlarının temsil edildiği genel kurullarda halkımızdan yana sesler ülke çapında yankılandı.

Orman mühendisleri, ormanlarımızın orman köylüsünün yaşamına olanak tanıması gereğini ve kamu yararına kullanılması zorunluluğunu vurguladılar.

Makina mühendisleri, uluslararası sermayenin montajcı firmaları yerine gerçek ağır sanayiimizin kurulmasını savundular.

Mimarlar kent topraklarının bir avuç çıkarcı zümreye yarar sağlamaktan kurtarılmak üzere kamulaştırılmasını önerdiler.

Ziraat mühendisleri, demokratik bir düzen için gerekli toprak reformunun biçimini açıkladılar.

İnşaat mühendisleri kamu yatırımlarındaki yolsuzluklara dikkati çektiler.

Maden mühendisleri yeraltı zenginliklerimizin yabancılara peşkeş çekilmemesini istediler.

Kimya mühendisleri kendi alanlarındaki emperyalist girişimleri sergilediler.

Gemi makinaları işletme mühendisleri deniz taşımacılığının, izlenen gayri millî politika yüzünden Türkiye'ye neye malolduğunu açıkladılar.

Ve TMMOB'ye bağlı 17 mühendis ve mimar odası kendi alanlarında yürürlükte olan, temelde ülkemizin çıkarlarına aykırı işleyen düzenin ipliğini pazara çıkardılar.

Her oda kendi çalışma alanındaki halkımız yararına yürümeyen işleyişi incelerken ortak yerlere varıyordu. Şehir plancılığından, Afşin - Elbistan projesine kadar bir Dünya Bankasının etkinliği görülüyordu örneğin. Sanayileşmenin bir alanda başlıca çelişkisi olan AET, tarım ürünlerinin değerlendirilmesi konusunda bir başka çelişkide aşılması gerekli bir engel olarak yeniden somutlaşıyordu. Uluslararası Para Fonu, Dünya Bankası, Avrupa Ekonomik Topluluğu, Enerji Ajansı gibi kurumların bütünleştiği kavram ise emperyalizm olgusuydu.

Odalar, önlerindeki somut sorunlara halkçı çözümler ararken emperyalizmin rolünü de gözden uzak tutamazlardı. Aksi halde geçerli çözüm önermek mümkün değildi çünkü. «Doğru yol» tüm oda genel kurullarının benimsediği yol oldu.

aydınlığa doğru

22. genel kurulumuzda konuşan başkan a. varol :

« ENERJİ SORUNUMUZU BU İKTİDAR ÇÖZEMEZ »

E.M.O. Merkez Genel Kurulu 28-29 şubat günleri Ankara'da TSE Salonunda toplandı. Oda üyelerinin rekor sayıda katıldığı genel kurulda E.M.O. nun işleyiş biçimine önemli yenilikler eklendi. Ülkemizin enerji, elektrik ve elektronik sorunları tartışıldı. E.M.O. üyelerinin ve tüm çalışanların demokratik talepleri kamuoyuna duyuruldu.

22. Genel Kurulumuzu, 21. dönem EMO Başkanı Ahmet Varol açtı. Genel Kurul Divan Başkanlığı için yapılan seçimi Rıza Akcan kazandı. Rıza Akcan'ın başkanlık divanı seçimlerini bitirmesinden sonra birlikte İstiklâl Marşı söylendi, devrim şehitleri saygı duruşuy la anıldı.

Gündem gereğince ilk sözü alan Ahmet Varol özetle şunları söyledi:

VAROL'UN KONUŞMASI

Ülke sorunları içinde başta gelen ve Odamızın ihtisas alanı içinde bulunan elektrik enerjisi sorunu, güncelliğini koruyor. Dışa bağımlılığı simgeleyen, konuyla ilgili kurumlar arasında eşgüdümü sağlayamayan, teknik elemanını kıyan, doğal kaynaklarını değerlendiremeyen, doğal kaynaklarının özvarlığını saptayamayan, imtiyazlı şirketlere göz yuman, elektroteknik makine ve ekipman sanayini kuramayan, yatırımların iç ve dış finansmanını sağlayamayan, dünya bankasının güdümünde bocalayan ve enerji ajansıyla bağımlılığı pekiştirmekten geri durmayan iktidarlar, bu yapı içinde kaldıkça elektrik enerjisi darboğazından kurtulamayacaklardır.»

Genel kurulumuzdan bir görünüş.

Ahmet Varol'dan sonra İstanbul Şubemiz Başkanı Yüksel Birdal ve İzmir Şubemiz Başkanı Ergun Elgin de birer konuşma yaptılar.

KONUKLARIN KONUŞMALARI

Genel kurulumuzu izleyen konuklardan Ankara Belediye Başkanı Vedat Dalokay ve TMMOB Başkanı Teoman Öztürk söz aldılar.

Dalokay «Türkiye'de kentleşme olayının planlanan boyutları aştığını Ankara'dan sayısal örnekler vererek anlattı. Ankara'nın geliştirilmesi gereğinden sözettiği sırada «inek getir» diye müdahalede bulunan bir dinleyiciye, elektrik tüketiminde Yunanistana oranla 1/5 geri durumda olduğumuzu, oysa süt tüketiminde fert başına tüketilen miktar bakımından Yunanistan'ın ancak 20 de biri düzeyinde bulunduğumuzu söyledi ve süt projesini engelleyen iktidarların başkentin or tasındaki kaçak bir cami inşaatına 10 milyon lira yardım yap

Sonu 8 de

TÜRK LOYDU VAKFI GENEL KURULUNA KATILDIK:

"GEMİ PROJELERİNİ, YETKİLİ MÜHENDİSLER YAPMALIDIR"

Türk Loydu Vakfının olağan genel kurulu geçtiğimiz 24 şubat günü yapıldı. Genel kurula E.M.O. temsilcisi olarak yönetim kurulu üyemiz Berkay Günay katıldı.

Türk Loydu Vakfı 1962 de Gemi Mühendisleri Odası tarafından oda bünyesinde kurulmuş, 1966 da hükmi şahsiyeti haiz bir vakıf haline getirilmişti.

Vakfın amacı, kuruluş belgesinde «yüzer vasıtaların ve sair tesislerin ticaret, seyrüsefer, sanayi ve sigorta ile alakalı bilcümle resmi ve hususi teşekküller nezdinde muteber ve ihtiyaca şalih bir şekilde sınıflandırılması ve bunun için zaruri ve buna müteferri bilcümle hizmetlerin ifasıdır» biçiminde ifade edilmiş, görevleri de, «tüm yüzer vasıtaların fen ve tekniğin gereklerine uygun yapım kurallarının belirlenerek, buna göre kontrollarını, deneylerini yapmak, sınıflarını saptamak ve bu kurallara göre onları tescil etmek ve sertifika vermek» olarak belirlenmişti.

Son Loyd genel kurulunda odamız temsilcisiyle birlikte TMMOB, Gemi Mühendisleri ve Makine Mühendisleri odası temsilcileri Loyd yöneticilerini eleştirdiler. Kamu sektörünün dışardan gemi ithal etme nedenlerinin araştırılıp araştırılmadığı ve bu konuda nasıl bir tavır alındığı soruldu. Türk Loydunun uluslararası bir niteliğinin olmaması, gemilerimizin kendi karasularımızın dışında seyredebilmesi için yabancı bir Loyd tarafından sınıflandırılmak zorunluluğu, hükümetin bu konudaki politikası eleştirildi. Türk Loydu'nun uluslararası bir nitelik kazanması yerine Türkiye'nin Norveç Loydunun etki alanına sokulmaya çalışılması Loyd yöneticilerinin, ülkemizin dışa bağımlılığını artırıcı bir girişimi olarak nitelendi. Türk Loydunun teknik yetersizlikleri dile getirildi. Deniz taşıtlarının projelerinde yetkili mühendis imzasının ve ilgili mühendis odasının vizesinin aranmasını öngören bir önerge oda temsilcilerince başkanlık divanına verildi. Önergedeki, Türk Loydu Vakfı Daimi Komitesine, genel kurulca, klasladıkları gemilerde yetkili mühendis imzasını ve ilgili oda vizesini aramasının tavsiye edilmesi görüşü benimsendi.

ELEKTRİK MÜHENDİSLİĞİ DÜNYASINDAN HABERLER

Derleyen: H. Halet Işıkpınar

SON 24 YILDA DÜNYADA ÜRETİLEN ELEKTRİK ENERJİSİ

Birleşmiş Milletlerin yayınladığı bir Raporda, dünya milletlerinin 1950-1973 yılları arasında dünya enerji ihtiyacı ve tüketimi hakkında şu bilgiler verilmektedir:

1 — Enerji Tüketimi bu süre içinde Nüfus başına iki kat artmıştır.

2 — Dünya nüfusunun üçte ikisini barındıran yeni gelişmekte olan milletler, üretilen enerjinin onda birinden aşağı enerji tüketmişlerdir.

3 — Dünya nüfusunun yüzde 5.5 nin yaşadığı Birleşik Amerika, 1950 yılında, dünyada üretilen enerjinin yüzde 45 ini Tüketmiş, 1973 yılında ise bu değer yüzde 32 ye düşmüştür.

4 — Sovyet Rusya, 1950 yılında dünya enerji üretiminin yüzde 12 sini, 1973 de yüzde 16 sını tüketmiştir.

5 — Çin Halk Cumhuriyeti elan fosil yakıtla enerji üretmektedir.

6 — Japonya, dünyada en çok petrol ve fosil yakıt ithal eden millettir.

Raporda son yıllarda petrol ve tabii gaz tüketiminin çoğaldığı 65 memlekette ham petrolden enerji üretildiği belirtilmektedir. Bu rapor, 1973 yılına kadar enerji üretim ve tüketimini kapsamaktadır. Hatırlanacağı üzere, 1973 yılında Arap — İsrail harbi patlamış olup, o tarihten bu yana enerji krizi devam etmektedir.

Energy International - Şubat 1976

GÜNEY AMERİKADA 12 600 MW'LIK SANTRAL İNŞA EDİLİYOR

Brezilya ve Paraguay Hükümetleri, Yukarı Parana nehrinden 12,6 milyon kilovat gücünde elektrik enerjisi üretecek projenin uygulanmasına ait mukaveleyi imzalamışlardır. Bu baraj 1988 yılında tamamlanacak ve beş milyar dolara mal olacaktır. Bu santral Mısırdaki Asvan barajının ürettiği enerjinin beş katından fazla elektrik enerjisi üretecektir. Planların ve hazırlıkların çoğu, Brezilyalılar tarafından yapıldığı için, bazı Paraguaylılar, bu tesislerin maliyeti hakkında şüpheler beslemektedirler. Diğer taraftan nehrin alt kesiminde bulunan Arjantinde, bu yeni barajın kendi hidro elektrik santrallerine ne gibi tesir yapacağı incelenmektedir.

World Construction - Ocak 1976

HİNDİSTAN'DA KÖMÜR YAKAN BÜYÜK TERMİK SANTRAL KURULUYOR

Hindistan, toplam gücü 6.200 megavat olan dört tane kömür yakan büyük elektrik santralinin inşasını planlamıştır. Bu teşebbüsün tahakkuku için dünya bankasından 2 milyar 600 milyon dolar istenmiştir. Bu santrallerin ikisi biner megavatlık olacak, her biri 800 milyon dolara inşa edilecektir. Bu santrallerden biri Madhya Pvadeşh de yılda 75 milyon ton kömür çıkarılan Singaravlide kurulacak, diğeride yine kömür çıkarılmasına çalışılan Korba da inşa edilecektir.

Doğuda Rajmahal kömür yataklarından 60 kilometre uzak Farakkada 1200 megavatlık santral kurulacaktır. Bu santral 500 milyon dolara mal olacaktır. Başlangıçta bu santral, Ranigunge kömür yataklarından, beslenecek ve ileride Majmahal kömür yatakları tamamile geliştirildiği zaman, bu santral 300 kilovatlık güce çıkarılacaktır. Dördüncü Bin Megavatlık santral bir milyar tonluk rezervi bulunan Neyveli de kurulacaktır. Dünya bankası, hindistan otoritelerinden bu enerjinin nasıl iletileceğini, kömür yataklarının nasıl geliştirileceğini, beş yıllık planda ne kadar enerji istendiği ve altıncı dönem planda nelerin ele alındığını sormuştur. Banka, kurulacak olan beşeryüz megavatlık ünitelerin Hindistanda imali mümkün değilse, bunların birkaçının dışarıdan getirilmesini, tavsiye etmiş ve bu suretle bu tip ünitelerin Hindistanda imaline ve işletilmesine büyük ölçüde bilgi sağlanacağını ve bu bilgilerin Hindistanda bu tip türbinlerin imalinde kısa zamanda faydalı olacağını ileri sürmüştür.

Energy International - Şubat 1976

ÇİN 20-50 KW'LIK 60 BİN ELEKTRİK SANTRALI YAPTI

Binlerce köyün elektrik enerjisi ihtiyacını karşılamak için, Çin, büyük hidroelektrik santralleri projelerinden vaz geçmiş. Mahalli enerji santrallerini, özellikle mikroelektrik santralleri yapmak ve organik artıkdan metan gazı üretmek prensibini benimsemiştir. Çin'de, sanayileşme çabalarında, pahalı iş makinaları yerine bol ve ucuz işçi kullanmak, pahalı ithal meddeleri yerine doğal kaynaklardan ve malzemeden faydalanmak, bu suretle büyük yatırımlardan tasarruf etmek suretile esaslı teknolojiye daha kolay ve geniş ölçüde nüfuz etmek politikası güdülmektedir.

Çinde, geniş alanlarda çok geri kalmış olan köyleri kalkındırmak için, kömür madenlerinden, hidroelektrik santrallerinden ve biogazdan enerji üretilmektedir. Küçük kömür yatakları, hükümet, eyaletler ve köy birlikleri tarafından işletilmekte, bu şekilde üretilen kömür ,bu ülkenin kömür üretiminin yüzde 28 ine baliğ olmaktadır. Çin'de 1975 yılında Tuvenan olarak toplam 115 milyon ton kömür çıkarılmıştır.

Diğer taraftan yerli kaynaklarla küçük hidroelektrik santraller yapılmaktadır. Küçük barajlar, ya toprak dolgu veya kaya dolgu olarak inşa edilmekte, bu suretle çimento, ağaç ve çelik tüketimi asgari hadde indirilmektedir. Küçük hidroelektrik santrallerin ekipmanı, türbin ve generatörler atelyelerde yetiştirilmiş olan sanatkarlar tarafından yapılmaktadır.

Çin kaynaklarına göre, 1973 yılında 50 bin küçük hidroelektrik santral çalışmakta idi. 1975 yılı Eylül ayında bu rakam 60 bine çıkmıştır. Bunların ortalama güçleri 20 ile 50 kilovat arasında idi. Bu santrallerin gücü 1975 yılında 2200 megavata ulaşmıştır. Bu değer Çinin toplam hidrolik enerji kapasitesinin yüzde 20 sini kapsamaktadır. Bu santrallerin en büyüğü 1.000 kilovat gücünde idi. Tientsın elektrik çevirici güç araştırma enstitüsü, yedi tip 600 vattan 12 kilovat güce kadar minyatür hidroelektrik santrali geliştirmiştir. Bu santrallerin uzak dağlık bölgelerde, kırsal alanlarda yaşayan halkın gelişmesine büyük yardımı olmuştur. Bu bölgelerde her evde bir veya iki ampule müsaade edilmekte, buna karşılık enerji, küçük sanayide, sulamada, arazi kurutulmasında, çiftliklerde tarım mahsullerinin işlenmesinde ve tarımın modernizasyonunda kullanılmaktadır.

Çinde, Biogas, 1972 den beri gelişmektedir. Prensip itibarile basit olan bu çalışmalarda, hayvan ve bitki artıkları, çöpler ve artık sular izole edilmiş kaplarda, hava sızmayacak şekilde tamamile bozulmaya terk edilmektedir. Metanogenis bakteriler yüzde 55 ila % 70 oranında metan gazı, yüzde 30—35 drasında karbondiosksit, ve hidrojen sülfit ve nitrojen izlerini meydana getirmektedir. Bu alçak basınçlı gazın beher metre küpünde 5300—6300 kalori bulunmaktadır. (Metanın 9350 dir). Bu gazle iyi kaliteli gübre elde edilmekte ve artıkların bu suretle değerlendirilmesi sağlık şartlarının iyileştirilmesine hizmet etmektedir. Artıklardan bu şekilde faydolanma kampanyasına 1970 yılında başlanmıştır. Özellikle sıcak ve rutubetli olan güneydeki Szechwan bölgesinde, 30 binden fazla çürütücü kap yapılmıştır. 1975 yılında ise 41.000 kap kullanılmakta idi. 10 metre küplük bir kap, bir çin ailesinin yemek pişirme ve aydınlatma ihtiyacına kafi gelmekte ve 200 dolara mal olmaktadır. Köylü ailesi kendi çukurlarını kazmaya teşvik edilmekte, ayrıca Büyük çürütücü kaplar da yapılarak bunlarda elde edilen Biogazlar, su pompalarını, tarım aletlerini çalıştırmak ve elektrik enerjisi üretmek için kullanılmaktadır. Bu şekilde 1975 yılında 58 milyar metre küplük biogaz elde edilmiştir. Bu değer, 48 milyon ton kömüre eşittir. Çürütme kaplarında kabuk bağlama, bu kabukların sökülmesi; termik izolasyon gibi problemlerin halline çalışmakta, biogazın bitmez tükenmez verimli ve temiz bir gaz olduğu ileri sürülmektedir.

Energy International - Şubat 1976

Bu sayıdan başlayarak Elektrik Mühendisliği Dünyasındaki Son Gelişmeleri Aydınlığa Doğru için hazırlayacak Hasan Halet Işıkpınar, odamızın 164 nolu üyesidir ve meşleğinde elli yılını doldurmuştur.

Hasan Halet Işıkpınar ilk ve orta öğrenimini Beşiktaş'ta yapmış, Mercan İdadisini 1910'da, Galata Scottish School'u 1911'de, Robert Kolej Mühendislik Bölmünün Elektrik Mühendisliği Bölümünü 1916'da, Makine Mühendisliği Bölümünü 1922 de bitirmiş, 1925-28 yıllarında ABD'nin Boston kentinde Massachusetts Institute of Technology'de elektrik yüksek mühendisliği öğrenimi görmüş Bachelor ve Master derecelerini almıştır.

YARIM YÜZYILLIK ELEKTRİK YÜKSEK MÜHENDİSİ HASAN HALET IŞIKPINAR HAKKINDA

Işıkpınar yüzden fazla il, ilçe ve köyümüzde, hidroelektrik, termik ve Diesel santral projeleri, enerji iletim hattı ve elektrik dağıtım şebekeleri projeleri, kurulması ve kontrol mühendisliği, yüksek gerilim enerji nakil hattı ve trafo merkezi alanlarında çalışmış, sekiz ayrı elektrik birliğinin köylerdeki çalışmalarına fiilen katılmış, birçok büyük fabrika ve binanın projelerini yapmıştır.

Şu sıra Serbest Mühendis Müşavir olarak çalışan Hasan Halet Işıkpınar kamu kuruluşlarında ve özel kuruluşlarda çeşitli görevlerde bulunmuştur.

Hasan Halet Işıkpınar, 11 kitap yazmış, 14 teknık kongreye bildiri ile katılmıştır. Robert Kolejde asistanlık ve profesörlük olmak üzere toplam 9 yıl akademik çalışma yapan Işıkpınar E.M.O. İstanbul şubesinin geçen ay düzenlediği jübile gecesinde ödül alan üyelerimizden biridir.

Işıkpınar, iki yıl da EMO İstanbul şubesi başkanlığı yapmıştır.

haberler

İETT Genel Müdürü Saffet Gürtav [illegible]

İstanbul Belediyesi'ne bağlı olan

İETT, halka açık bir holding haline geliyor

● ADI "MAHALLİ İDARE HİZMETLERİ HOLDİNGİ" OLACAK OLAN KURULUŞ, TAHVİL ÇIKARARAK SERMAYESİNİN YÜZDE 49'UNU SATACAK...

İstanbul Belediyesi'ne bağlı İETT'nin Holding haline getirilmesi için yapılan çalışmalar son aşamaya gelmiştir. İler geçen yıl daha da büyüyen Elektrik, Havagazı ve Taşıt bölümleri birer ayrı şirket haline getirilecek ve bu şirketler yarı özerk nitelik kazanacaktır.

Ulaştırma Bakanlığı'nın isteği üzerine bu konuda komisyon toplanmış ve Ankara'da bir, İstanbul'da iki toplantı yaparak Şehir Hatları İşletmesi'nin, Taşıt İşletmesine katılışının ne şekilde olacağını tartışmıştır.

Dünya Bankası ile anlaşma yapıldı

İETT SATILIYOR

25 Şubat günkü Günaydın gazetesinde «İETT Halka Açık Holding Haline Geliyor» başlıklı bir haber yayınlandı. Haberde İETT'nin elektrik, havagazı, taşıt bölümlerinin yarı özerk birer şirket haline getirileceği ve Mahalli İdare Hizmetleri Holdingi adını alacağı bildiriliyor. İETT'nin yeniden düzenlenmesi için Dünya Bankasından sağlanan 14 milyon dolarlık kredinin 4 milyon dolarlık bölümünün kullanılacağı ifade ediliyordu. Yine haberden öğrendiğimize göre yarı özerk şirketlerin yönetimiyle ilgili, işletme dışı kararlar Holding yönetim kurulunda alına cakmış. Haberde İETT Genel Müdürü Saffet Gürtav'ın İETT'nin müstakil bir holding haline gelmesi artık zorunludur dediği de belirtiliyor. Haberin en önemli bölümünde de İETT'nin sermayesinin artırılacağı ve % 49'unun «halka» satılacağı yer alıyor.

E.M.O yönetim kurulunun İstanbul'un Elektrik Sorunu konusundaki görüşünü geçen sayımızda ayrıntılarıyla vermiştik. Önümüzdeki sayılarda İstanbul'un elektrik sorununa ve özellikle İETT'ye ilişkin geniş incelemeler yayınlayacağız.

Ancak bu haberin yurtsever elektrik mühendislerinin ilk anda tepkisini çeken bölümleri olduğu bir gerçektir. Çok ayrıntılı bilgi olmamakla birlikte İETT'nin kamu denetiminden uzaklaştırılmaya çalışıldığı, yönetimde «halk» diye kamufle edilen özel sermaye ke simine ağırlık kazandırılacağı anlaşılmaktadır. Ulusal çıkarları doğrudan ilgilendiren elektrik üretim ve dağıtımında özel kesime yetkiler tanımak büyük sakıncalara yol açabilir.

Ayrıca kendi başına kârlı çalışan elektrik bölümünün, yarı

Sonu 6 da

üyemiz orhan benli'ye işkence yapıldı

Odamız üyelerinden Orhan Benli Emniyet Birinci Şubenin Gayrettepe'deki bölümünde 11 gün işkenceye tabi tutulmuştur. Yargıç önüne çıkarılıp hakkında tutuklama kararı verildikten sonra sivil savcılığa dilekçe vererek Adli Tıbba sevkine isteyen Orhan Benli'nin bu isteği kabul edilmiş, Haydarpaşa Nümune Hastahanesinde yapılan muayene sonucunu degerlendiren Kadıköy Adli Tabipliği üyemizin otuz günde iyileşebileceğini belirten bir yazıyı kendisine vermiştir.

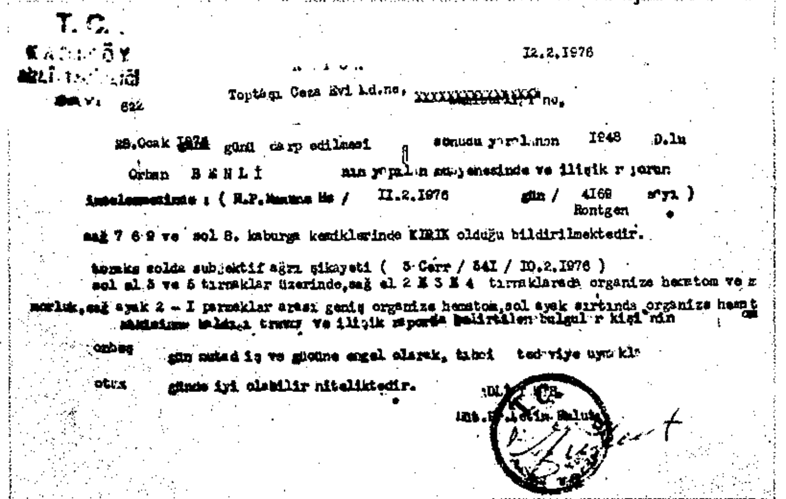
Orhan Benli Kasımpaşa Halk Dayanışma Birliği Başkanı idi. Adı geçen dernekte polisin yaptığı aramada bir silâh bulunduğu öne sürülmüş bunun üzerine Orhan Benli 27 Ocak günü evinden alınmıştı. Kendisini cezaevinde ziyaret eden arkadaşlarımıza 11 gün boyunca Gayrettepe'de gözleri bağlı olarak şiddetle dövüldüğünü, falakadan geçirildiğini, tırnaklarının sökülmek istendiğini, sırtının şiddetle duvara çarpıldığını anlatan üyemiz 6 şubat günü Devlet Güvenlik Mahkemesi tarafından tutuklanarak Üsküdar Paşakapısı Cezaevine konmuştur.

Orhan Benli burada Adli Tıba sevkini istemiştir. İsteğin kabul edilmesi ile Haydarpaşa Numune Hastahanesine gönderilen üyemize hastahaneden verilen 12.2.976 tarih ve 622 sayılı raporda, Orhan Benli'nin 28 Ocak günü darp edilmesi sonucu yaraladığı, sağ tarafta 7, 6, 9. kaburga kemiklerinin, sol tarafta 8. kaburga kemiğinin kırık olduğu, sol elinde 3. ve 5., sağ elinde 2., 3. ve 4. tırnaklarda morluk ve kan toplanması, sağ ayak 2 ve 1 parmaklar arası ile sol ayak sırtında yine kan toplanması görüldüğü belirtilmektedir.

Kadıköy Adli Tabipliği bu rapora dayanarak, Orhan Benli'nin «onbeş gün mutad iş ve gücüne engel olarak tıbbi tedaviye uymakla otuz günde iyi olabileceğini» açıklamaktadır.

E.M.O. İstanbul Şubesi, insanın yaşama hakkına darbe indiren, anayasanın «kimseye eziyet ve işkence edilemez» hükmünü ayaklar altına alan MC iktidarını protesto etmiş, suçluların cezalandırılmasını istemiştir.

Sonu 6 da

T. C.
KADIKÖY
ADLİ TABİPLİĞİ
Sayı: 622

12.2.1976

Toptaşı Ceza Evi Md.ne, [illegible]

28.Ocak 1976 günü darp edilmesi sonucu yaralanan 1948 D.lu Orhan B E N L İ nın yapılan muayenesinde ve ilişik raporun incelenmesinde : (H.P.Numune Hs / 11.2.1976 gün / 4168 sayı) Rontgen sağ 7 6 9 ve sol 8. kaburga kemiklerinde KIRIK olduğu bildirilmektedir.

toraks solda subjektif ağrı şikayeti (5-Cerr / 541 / 10.2.1976) sol el 3 ve 5 tırnaklar üzerinde, sağ el 2 3 4 tırnaklarda organize hematom ve morluk, sağ ayak 2 - 1 parmaklar arası geniş organize hematom, sol ayak sırtında organize hematom [illegible] ve ilişik raporda belirtilen bulgular kişinin onbeş gün mutad iş ve gücüne engel olarak, tıbbi tedaviye uymakla otuz günde iyi olabilir niteliktedir.

ADLİ TABİP
[illegible]

Üyemiz Orhan Benli'ye Kadıköy Adli Tabipliğinin verdiği yazının fotokopisi

odalararası çalışmalar

TÜTED İSTANBUL ŞUBESİ DANIŞMA KURULU TOPLANDI

18 Şubat Çarşamba günü TÜTED (Tüm Teknik Elemanlar Derneği) İstanbul Şubesi Danışma Kurulu toplandı. Toplantıya Elektrik, Makina, İnşaat, Kimya Mühendisleri ve Mimarlar Odası, Teknikerler Derneği ve diğer meslek kuruluşlarının temsilcileri katıldı. TÜTED yönetim kurulu başkanı Kemal Daysal geçen sene yapılan çalışmalar ve son örgütsel durum ile ilgili bazı açıklamalarda bulundu. II. Teknik Eleman Kurultayı kararları ışığında TÜTED'in eğitim, sendikalaşma ve örgütlenmesiyle ilgili çalışmaları aktardı.

Toplantıda ayrıca; teknik eleman sorunlarının ülke sorunlarından ayrılmadığı temelinden hareket edilerek sendikalaşma konusunda yapılabilecek çalışmalar ve III. Teknik Eleman Kurultay'ına götürülebilecek konular görüşüldü.

MMOİKK SEKRETERLİĞİNE EROL TULPAR GETİRİLDİ

Mühendis ve Mimar Odaları İstanbul Koordinasyon Kurulu Sekreterliğine Makine Mühendisi Erol Tulpar getirildi. Zeki Kutluay'ın görev döneminin sona ermesi üzerine yeni bir sekreter adayının saptanması ve MMOİKK'na önerilmesi için görevlendirilen elektrik, makina inşaat ve kimya mühendisleri odası ve mimarlar odası temsilcilerinden oluşan yürütme kurulu çalışmalarını tamamladı. Adaylar arasında makine mühendisi Erol Tulpar üzerinde görüş birliğine varıldı. Yürütme kurulu, adayı koordinasyon kurulu toplantısına önerdi. Koordinasyon kurulunun geçtiğimiz perşembe günü yapılan toplantısında Erol Tulpar'ın sekreterliği onaylandı.

«HER DEMOKRATİK KURULUŞ KENDİ KİTLESİNİ FAŞİZME KARŞI HAZIRLAMALI»

İzmir'de TÖB-DER'in düzenlediği «Hayat Pahalılığı ve Faşist Baskıları Protesto Miting ve Yürüyüşü»nden önce toplanan, TÖB-DER, TÜS-DER, TÜM-DER, İlerici Kadınlar Derneği, Makina, İnşaat, Ziraat Mühendisleri ve Mimarlar Odaları ile 25 örgüt temsilcileri bir bildiri yayınladılar.

Bildiride egemen güçlerin anti-demokratik girişimleri kınandı.

Odamızda imzalanan toplu sözleşme töreninde oda ve sendika temsilcileri

odamızda toplu sözleşme imzalandı

Odamız ile DİSK'e bağlı Türkiye Ticaret, Borsa, Eğitim Büro ve Teknik Büro İşçileri Sendikası (TEKNİK-İŞ) arasında, Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul Şubesinde çalışan Teknik-İş üyelerini kapsayan bir toplu iş sözleşmesi imzalandı. İki yıl geçerli olacak sözleşmenin birinci yılı için işçilerin aylıklarına 1.000.— Lira ikinci yılı için ek olarak 500.— Lira daha yükselme getirildi. İşveren, her işçiye ayda net 450.— Lira yemek parası ve net 200.— Lira yol parası ödeyecek. Yılda bir defa ödenen sosyal yardımlardan giyecek parası 1.500.— Liraya, yakacak parası 1.000.— liraya çıkarıldı. Çocuk zammı 100.— lira olarak kabul edildi. Doğum yardımı 500.— lira, evlenme yardımı 3.000.— lira, işçinin ölümü halinde varislerine ödenecek para 2.000.— lira, eş ve çocuklardan birinin ölümünde yapılacak cenaze yardımı 1.000.— lira olarak tesbit edildi. Askere giden işçilere, işyerinde doldurdukları her takvim yılı için 30 günlük ücretleri tazminat olarak ödenecek.

AYDINLIĞA DOĞRU'DA ÇIKAN BİR YAZIDAN ÖTÜRÜ YÜKSEL BİRDAL'IN 1-6 AY HAPSİ İSTENİYOR

Önceki sayımızda Aydınlığa Doğru için üç soruşturma açıldığını bildirmiştik. Bu soruşturmalardan, Harun Karadeniz'in ölümüyle ilgili olarak yazılmış ve «Bir Ölür Bin Dirilir» başlığını taşıyan metinde suç unsuru görülmedi. Bilirkişi sıfatıyla rapor düzenleyen Prof. Dr. Sahir Erman «Harun Karadeniz'in ölümü dolayısıyle yazılan bu yazıda, adı geçenin faşistler tarafından öldürüldüğü, bunların mahkemeleri bas kı altına alarak yapamadıklarını pasaport vermeyerek yaptıkları, ancak Karadeniz'in ölümünün zindancıların ve serma

Sonu 6 da

KOMİSYON ÇALIŞMALARI BAŞLIYOR

Geçen sayımızda İstanbul Şubemiz Yönetim Kurulunun çalışma raporunu vermiştik. Üyelerimiz ve mesleğimiz ile ilgili konuları ve bilhassa alanımıza giren ülke sorunlarını içeren oldukça geniş kapsamlı bu çalışma programının ancak çok sayıda üyemizin katkısıyla gerçekleşebileceği gerçeğinden kalkınan yönetim kurulumuz, oluşturulacak, çalışma gruplarının tüm üyelerimize açık tutulmasını kararlaştırdı. Her çalışma grubu, yönetim kurulu üyelerimizden birinin denetiminde çalışmalarını sürdürecek. Komisyon toplantılarına düzenli katılmayı olanaklı gören, istekli her üyemize görev verilecek.

Komisyonları ve çalışma alanlarının ana çizgilerini aşağıda veriyoruz.

● Özel kesimde çalışan üyelerimiz için asgari ücret komisyonu.

Sonu 6 da

gerçekleşmeyen plan/si

Geçtiğimiz şubat ayı ülkemizin bir yıllık geleceğine ilişkin önemli tartışmaların yapıldığı, önemli kararların alındığı bir ay oldu. Bütçe görüşmeleri dolayısıyle, Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planının ilk üç yılda hangi alanlarda ne oranda gerçekleştiği açıklandı. Devlet Planlama Teşkilâtı Merkez Teşkilatınca hazırlanan, Yüksek Planlama Kurulunca incelenen ve sonunda Bakanlar Kurulu kararı haline gelen belgeler Resmî Gazete'de yayınlandı. Muhalefet lideri D.P.T.'nin hazırladığı belgelerde «tahrifat» yapıldığını öne sürdü, başbakan ise bu «değişiklikler»in hükümet görüşünü yansıttığını söyleyerek iddiaları cevapladı. Bütçe görüşmelerinin önemli bir bölümünü bu tartışmalar aldı.

D.P.T.'nin hazırladığı ve Bakanlar Kurulunun kendi görüşleri doğrultusunda değiştirdiği belgelerde enerji sorunumuz, elektrik ve elektronik sanayilerimiz planlama, gerçekleşme ve yeni programda aldığı yer bakımından oldukça ağırlık taşıyordu. Ana muhalefet partisi liderinin bütçe görüşmeleri sırasında hükümete yönelttiği eleştirilerin odak noktalarından biri enerji sorunu ve bu alanda yapılması gerekenlerle yapılmayanların sıralanmasından oluşuyordu. Başbakan bu eleştirileri kendi bakış açısından cevapladı.

Ayrıca Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlığı'nın bütçesi görüşülürken siyasî partiler mesleğimizi yakından ilgilendiren sorunlara değindiler.

Biz bütün bu gelişmeleri hem derli toplu meslekdaşlarımıza duyurmak hem de siyasileri ulusal çıkarlarımızın mihenk taşına vurmak istiyoruz.

31. Ocak. 1976 tarihli Resmî Gazete'de yayınlanan «1976 Yılı Programının Uygulanması Koordinasyonu ve İzlenmesine dair Karar» da Üçüncü Planın ilk üç uygulama yılı 1973, 1974, 1975 plan hedefleriyle karşılaştırılarak değerlendirilmektedir. 1975 için kullanılan değerler, kesin gerçekleşmeyi değil, tahminleri esas almaktadır. Kararda 1976 ya ilişkin programlama da yer almaktadır.

Yalnızca enerji sektörü ele alınrığında, sektörün, sabit sermaye yatırımları içinde öngörülen hedeflere ulaşamadığı görülmektedir. Üç yılda, özel kesimin tüm yatırımlarının % 1,26 sını, kamu kesiminin tüm yatırımların % 13,96 sını enerji sektörüne ayıracağı beklenmiştir. Gerçekte ise bu oranlar, özel kesimde % 0,59 da, kamu kesiminde % 13,6 da kalmıştır. Toplam olarak enerji sektörünün % 8,54 e çıkması beklenmiş, oysa sektörün tüm yatırımlar içinde istenilen gelişmesi sağlanamamış ve oran % 6,99 olarak gerçekleşmiştir.

ENERJİ SEKTÖRÜNDE YATIRIMLAR PLAN HEDEFLERİNİN % 20 GERİSİNDE KALDI

73, 74, 75 yıllarında, 1971 fiyatlarıyla, özel kesimde 803 milyon, kamu kesiminde 11 859 milyon ve toplam 12 662 milyon liralık yatırım yapılması planlanmıştı. Enerji sektöründe özel kesim 433, kamu kesimi 9 743 milyon liralık yatırım yapmış, toplam yatırımlar 10 176 milyon lirayı bulmuştur. Gerçekleşme oranları özel kesimde % 53,8, kamu kesiminde % 82,2 ve toplam % 80,4 tür. **Yani enerji sektöründe yatırımlar plan hedefinin % 19,6 gerisinde kalmıştır.**

Enerji sektöründeki sabit sermaye yatırımları carî fiyatlarla, 1974 te toplam 4939 milyon lira, 1975 te toplam 6721 milyon liradır.

Yatırım malları sanayii içinde yer alan elektrik ve elektronik kesimlerinde plan hedefleriyle gerçekleşen değerler arasında öylesine bir uçurum varki, ister istemez ya planın bu alanda hayali bir plân olduğu akla geliyor yada siyasal iktidarların planı hiç ciddiye almadığı yorumu yapılıyor. Hangi varsayım doğru olursa olsun sonuçta, ulusal çıkarların gözetilmediğinde bir kuşku yok.

73, 74, 75 yıllarında planın elektrik ve ve elektronik kesimi için öngördüğü yatırım 597 milyon liradır.

ELEKTİRİK VE ELEKTRONİK YATIRIM MALLARI SANAYİİNDE KAMU YATIRIMLARININ GERÇEKLEŞME ORANI: % 6,2

Kamunun üç yılda yapabildiği yatırım 37 milyon lira olmuştur. Bu sayı hedefin % 6,2 si kadardır.

Özel kesim ise plan hedeflerine yaklaşmak bakımından daha başarılı görünmektedir. 1019 milyon liralık plan hedefine % 84,1 oranında yaklaşılarak 857 milyon liralık yatırım yapılmıştır. Ancak bu durumdan ötürü de iyimser olmak mümkün değildir. Çünkü **karar'ın** ilerkisayfalarında şu cümleyi okuyoruz:

«**Elektronik sanayiindeki hızlı gelişme daha çok televizyon imalindeki artıştan etkilenmiştir.**» Yani uluslararası tekellerin Türkiye'deki uzantısı montajcı firmaların, büyük ölçüde ithalata, patent ve know-how ödemeye dayalı yatırımları özel kesimin yatırım oranını yükseltmiştir.

Elektrikle ilgili ihracat durumumuz yürekler acısıdır.

17 MİLYON DOLAR DEĞERİNDE ELEKTRİKLİ MAKİNA SATACAĞIMIZI UMARKEN 0,6 MİLYON DOLARLIK SATIŞ YAPABİLİYORUZ

Devletin resmî belgelerinde 1974'te 10 milyon dolarlık elektrikli makina sanayii ürünü ihraç edeceğimiz öngörülmüş, ihrac edilen miktar ancak 0,6 milyon dolar tutmuştur. 1975 için 17 milyon dolarlık tahmin yapılmıştır. Bir yılda, hedef % 70 ilerlemiştir kâğıt üzerinde. Ama ihrac edilen elektrikli makina sanayii ürünleri yine 0,6 milyon dolar tutarındadır.

ELEKTRİK MAKİNA CİHAZ VE MALZEMELERİ SANAYİİ İLE ELEKTRONİK SANAYİİNDE DIŞ TİCARET AÇIĞIMIZ GİDEREK ARTIYOR.

Bakanlar kurulunun 7/11 116 sayılı kararı haline gelen DPT belgesinde elektrik makina, cihaz ve malzemeleri sanayii ile elektronik sanayii ürünlerinin plan hedeflerine hangi oranda yaklaştığını gösteren istatistiksel bilgilere rastlayamadık. Bu konudaki istitastiklerden yurt içi talepleri, üretim tahminleri, ihracat ve ithalat durumları gözlenebiliyor.

Elektrik makina, cihaz ve malzemeleri sanayiinde yurt içi talep, 1975 te carî fiyatlarla 7 937,7 milyon lira, üretim tutarı ise 5 664 milyon lira değerinde umuluyor. Yani 2,3 milyar liralık üretim açığı bekleniyor. Aynı dalda 2 285 milyon liralık ithalâta karşılık yalnızca 11,3 milyon liralık ihracat yapabileceğimiz hesaplanmış. **Elektrik makina, cihaz ve malzemeleri sanayiinde dış ticaret açığımız 2 milyar 274 milyon liradır. 1974 te ise elektrik makina, cihaz ve malzemeleri sanayiinin dış ödemeler dengesine olumsuz etkisi 1 milyar 379,9 milyon liraydı.**

Elektronik sanayiinde 1975 yurt içi talebinin 4 399,5 milyon liralık olacağı hesaplanmış, üretim tahmini 2 605 milyon lira dolayında. Elektronik sanayii ile ilgili ithalatın 1800 milyon lira olacağı hesaplanmış. İhracat miktarı 4,2 milyon liradan ibaret kalacak. **Elektronik sanayiinin bugünkü işleyiş düzeninin dış ödemeler dengemize olumsuz etkisi ise 1 milyar 795,8 milyon liradır. 1974 te elektronik sanayiinin dış ticarete getirdiği külfet yarım milyar lira eksiğiyle 1 milyar 271 milyon lira idi.**

1974 ten 1975'e gelindiğinde elektrik makina, cihaz ve malzemeleri sanayii ile elektronik sanayiinde dışticaret açığı 2 milyar 650 milyon lira büyümüştür.

1976 programının incelenmesini bir başka yazının konusu olmak üzere bırakarak baştanberi devletin resmî belgelerinden çıkardığımız gerçekleri özetleyelim:

- **Enerji sektörünün tüm yatırımlar içindeki payı istenilen oranda büyümemiştir.**
- **Enerji sektöründeki yatırımlar plan hedefinin % 20 gerisinde kalmıştır.**
- **Elektrik ve elektronik yatırım malları sanayiinde kamu yatırımları % 6,2 oranında gerçekleşmiştir.**
- **Elektrik makina ve elektronik ürünlerinde ihracat, plan hedeflerinin çok altındadır ve bu alanda dış ticaret açığı büyümektedir.**

Gözönüne aldığımız metinde, ülkemizin enerji üretimi ve tüketimi açısından hangi durumda bulunduğu gelişmenin, hangi biçimde gerçekleşeceği konularında yeterli bilgiler yoktur. Geçmiş yılların değerlendirilmesi ve geleceğe yönelik tasarılar hakkında meclis konuşmaları gözden geçirilerek bazı ip uçları edinmek mümkün.

«TÜRKİYE ENERJİ DAR BOĞAZINA DÜŞMÜŞTÜR»

Okurlarımıza ayrıntılı bilgi vermek üzere ana muhalefet partisi lideri Sayın Bülent Ecevit'in meclisde yaptığı konuşmanın çok geniş bir özetini ve Sayın Süleyman Demirel'in konuşmasının tam metnini elde ettik. Mesleğimizin çalışma alanına giren konularda hükümetin ve ana muhalefet partisinin görüşlerini günlük basında yer almadığı boyutlarda burada sergileyeceğiz.

Önce Sayın Bülent Ecevit'in konuşmasından konumuzla ilgili bölümleri gözden geçirelim:

Kendisine (barajlar kralı) dedirten Sayın Demirel'in barajlar ve enerji üretimi alanında büyük adımlar atmış olması gerekirdi. Oysa 10 yıllık dönemde enerji sorununu bile çözememiştir. Tam tersine, Demirel ve AP döneminin bu alandaki yanlış ve başarısız tutumu sonucu Türkiye bugün bir enerji dar boğazına düşmüştür. Elektrik kısıntılarının yalnız 1975'de ekonomimize verdiği zarar 480 milyon liradır.

Türkiye'de kişi başına üretilen yıllık elektrik enerjisi 350 kilovat saattir. Bu rakam, komşularımızdan Bulgaristan'da 2600, Romanya'da 2450, Yunanistan'da 1200'dür.

Üstelik üretilen enerjinin çoğu, Demirel hükümetlerinin izlemiş olduğu gayrı milli enerji politikası nedeniyle, ithal malı petrole dayalıdır. **Santral yapımında, linyit kaynaklarımız, kapasitesinin ancak yüzde 16'sı oranında, su kaynaklarımız ise kapasitesinin ancak yüzde 7.8'i oranında değerlendirilmektedir.**

«AP hükümetleri, 1965—1970 döneminde üç büyük hidroelektrik ve termik santralın yapımını başlatmışlardır: Çıldır, Aşağı Yeşilırmak ve Aslantaş... Bunların ilk maliyeti toplam 3 milyar 220 milyon liradır. Gecikmeler nedeniyle maliyet 5 milyar 127 milyona yükselmiştir. 1968'de başlanan bu santrallerin 1972'de elektrik üretimine başlamış olması gerekiyordu. Şimdi yıl 1976 ve bunlar hala devreye girmiş değil. Aslantaş'ın inşaatı bile başlamadı. O yüzden Türkiye büyük bir enerji darlığı ile karşı karşıya...

Bu konuda bir örnek daha vermek isterim: Afşin—Elbistan termik santrali de 1968 programına alınmıştı. 1972'de tamamlanmış olması gerekiyordu. Fakat Demirel, kendi kömürümüzle çalışacak bu santrali bıraktı, ithal malı petrolle çalışacak Ambarlı santraline hız verdi. 1970'e kadar Afşin—Elbistan'ı 50 milyonluk altyapı harcamasıyla yüzüstü bıraktı. Bu santralin ihalesini yapmak, 1974'de yani bitirilmesi gereken yıldan iki yıl sonra, CHP'ye nasib oldu. Uygun koşullarla 476 milyon dolarlık dış kredi sağlandı. Toplam 532 milyon lira harcama yapıldı. AP'nin 3 yılda yaptığının 10 katı...

5,7 MİLYARLIK AFŞİN—ELBİSTAN PROJESİ 15,5 MİLYARA ÇIKIYOR

Fakat Demirel hükümet kurdu, bu projenin yapımı yine yavaşladı. Şimdiden bir yıllık yeni bir ge-

...asiler/enerji sorunumuz

ersin kaya

cikme ortaya çıktı.

Bu gecikmeler nedeniyle, 5 milyar 737 milyon liralık bu projenin maliyeti, şimdi yaklaşık üç katına, 15 buçuk milyara çıkmış bulunuyor. Sayın Demirel'se bundan utanacak yerde, Senato'daki bütçe konuşmasında, (Afşin—Elbistan projesine 15.5 milyar yatırım yapacağız) diye öğünüyor. Ayrıca da bu santralin yıllık üretiminin 4.5 milyar lira değerinde olacağını söylüyor. Yani geciktirdiği her yıl için de ayrıca bir o kadar zarar daha vermiş olduğunu itiraf ediyor.

Sayın Demirel'in konuşmalarındaki ve iş tutumundaki ciddiyetsizliğe bir başka örnek, köy elektrifikasyonu konusunda görülebilir.

1969 Şubatında Millet Meclisindeki bütçe konuşmasında, Sayın Demirel, o yıl 2 bin 260 köye elektrik götürmek üzere çalışmalar yapılacağını ve bunların 1500'ünün o yıl gerçekleşeceğini söylemişti. Oysa 1969'da ancak 628 köye, 1970'de ise 562 köye elektrik götürüldü.

Sayın Demirel, 1974'de CHP'nin ancak 500 köye elektrik götürdüğünü söylüyor. Oysa 500 değil 1142 köye elektrik götürülmüştür. 1975 için sayın Demirel 2 bin 500 köye elektrik götürmekten söz ediyordu. Oysa iki misli para harcandığı halde, ancak CHP'nin 1974'de eriştiği sayıya erişilebilmiştir.»

DEMİREL'İN CEVABI

Sayın Bülent Ecevit'in görüşlerine hükümet adına Sayın Süleyman Demirel karşılık vermişti. Demirel'in elde ettiğimiz 76 sayfalık konuşmasında enerji ve elektrik sektörüyle ilgili görüşleri değişik yerlerde ifade edilmiştir.

Örneğin Türkiyenin dış ödemeler dengesindeki açığı anlatırken,«ödemeler dengesinde önemli kalemler vardır. Bu kalemlerin başında petrol gelir. Türkiye takriben 1 milyar dolarlık petrol almak mecburiyetindedir. Bu, her sene giderek artmaktadır.» demiştir.

Sayın Demirel'in konuşmasında konumuzla ilgili öbür bölümleri de alt alta koyarak verelim.

17 milyar kilovat saat elektriği olan bir Türkiye olamaz. Ama o Türkiye nereden geliyor. 1950 nin 780 milyon kilovat saatından geliyor. 780'den 17 milyara gelmişiniz. 20 küsür defa büyümüşsünüz. Ama, kâfi değil, 1982 de Türkiye'nin bu rakamının 35 milyar kilovatsaate, 87 yılında 60 milyar kilovatsaate erişmesi lâzım.

İLGİNÇ BİR KÂRLILIK HESABI

Kendiliğinden hiç birşey olmaz efendim, linyitten mi üretelim? Fuel oil'den mi üretelim? Sudan mı üretelim? Münakaşaları Türkiye'de çok yapıldı. Aslında en pahalı elektriktir. Bugün 1 kilovat saat elektrik yokluğu, Türkiye'de 10 liraya malolmaktadır. Binaenaleyh, 1 liraya maletseniz 9 lira kârınız olur. 50 kuruşa maletseniz 9,5 lira kârınız olur. 25 kuruşa maletseniz, 9 lira 75 kuruş kârınız olur. Ama huzurunuzda ifade edeyim ki, istikrarsız yıllar dar boğazına itmiştir.

1965 Türkiyesinin 4,5 milyar kilovatsaat elektriği vardır. 1975 Türkiye'sine 17 milyar kilovatsaat elektrikle gelinebilmiştir. Kendiliğinden olmamıştır. Gerçekten önemli gayretler sarfedilerek böyle olmuştur. (...)

«ELEKTRİK TÜRK KÖYÜNE YAKIŞMIŞTIR»

Türkiye'nin 40 bin köyü var. Oturulabilen, daha doğrusu oturma mahallerini nazarı dikkate aldığınız zaman 65 bin oturma mahalli var. Bunlardan sadece 7 bininde bugün ışık var. 7 binden ilk merhale kırk bine, sonra da 65 bine çıkacaksınız. Veya münasip bir şekilde çıkacaksınız 65 bine. Nasıl çıkacaksınız? Yılda bir tane yaparak 65 senede. 65 sene benim Türkiyem karanlıkta kalamaz. Biz Türkiye'de köy elektrifikasyonuna adımımızı attığımız zaman, köylü elektriği ne yapacak diye karşılandık. Bunların karşısında mücadele verdik. Bu bir medeniyetçilik mücadelesidir. Türk köyüne ışığı lâyık görmeyenler çıktı. Bugün 2.500 Türk köyüne elektrik götürmeye Türkiye mecburdur. Elektrik Türk köyüne yakışmıştır. Ve Türk kadınını, Türk köylü kadınını kandil yakmaktan idare yakmaktan, lamba yakmaktan kurtarmıştır.

Sayın Demirel'in Basın Yayın Genel Müdürlüğü Haber ve Yayın Hizmetleri Dairesi Başkanlığınca dağıtılan bütçe konuşması metninde konumuzu ilgilendiren sözleri, muhalefete verdiği cevap bundan ibaret. Bir-iki cümle ile enerji sorununun önemini vurgulamış ayrıca. Ve enerji üretiminin ülkemizdeki geriliğini CHP'li Enerji Bakanına bağlayan bir paragraflık bir bölüm daha var Demirel'in konuşmasında.

Siyasilerimizden son olarak renkli sesin savunduklarını izleyelim. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesinin senatoda görüşülmesi sırasında Yozgat Senatörü Süleyman Ergin ve meclisteki görüşmelerde Manisa Milletvekili Gündüz Sevilgen MSP'nin enerji politikasını açıkladılar.

«ÇUKUROVA SERMAYESİNE ÖZGÜRLÜK»

S Ertuğrul Ergin
YOZGAT (MSP).

Önce Sayın Ergin'in görüşlerini özetleyelim.

«HER TÜRLÜ TEŞEBBÜSÜ TEŞVİK»

«Memleketimiz elektrik enerjisi üretimi için bugünün en ucuz imkânlarına, yani hidrolik imkânlara hem de en bol şekilde malik iken güdülen kötü politikalar yüzünden maalesef günden güne artan ölçüde kendini hissettiren bir enerji sıkıntısından kurtulamamıştır.

Türkiye'mizde elektrik üretimi için devlet olsun, özel olsun, karma olsun her çeşit sektörü vakit kaybetmeksizin harekete geçirmeli ve hattâ bunları öncelikle teşvik etmelidir. Fakat öyle bir TEK kanunu çıkartılmıştır ki, elektrik enerjisi üretimiyle ilgili her türlü tekeli, bir kurumun tekeline bırakmıştır. Tekel, ister özel şahıslar olsun, ister özel sektörde olsun isterse de devlette olsun, memleketimize iyilik getirmiyor.

Hızlı kalkınma çabasında olan memleketimizin bol miktarda üretimi ihtiyaç duyduğu konuda, hele enerji gibi önemli bir meselede üretim işlerini sadece devletin bir kuruluşuna ait tekelin inhisarında toplamak son derece yanlıştır. Çünkü memleketimizde politika devlet dairelerindeki en küçük memurlara kadar inmiştir. Memleketimizdeki işler genellikle kısa vadelidir ve giden hükûmetin yarım bıraktığı işleri gelen hükûmetler çoğunlukla beğenmemektedirler. Keza bazı hallerde memleketimizde kararnâmeler 8-9 ayda dahi çıkarılamamaktadır. Ayrıca her mevzuda olduğu gibi, enerji üretiminde de, yıllardır ihmale uğratılmış memleketimizde bu açığı sür'atle ve öncelikle kapatma mecburiyeti vardır. Fakat, bunun için devlet bütçesinden bu maksatlar için yeterince ödenek ayırma mümkün olamamaktadır.

ÇUKUROVA SERMAYESİNE ÖZGÜRLÜK

TEK Kanunu Bakanlığın müsaadesine bağlı olarak TEK'in de ortağı olduğu Çukurova ve Antalya Elektrik Şirketlerine bu konuda yatırım yapma imkânlarını açık tutmuştur. Bakanlığın bu konuda adı geçen şirketleri yeni yatırımlara teşvik etmesi gerekmektedir. Esasen bu iki şirket de yeni santral kurmak istemektedirler. Fakat, ne acayiptir ki, bilhassa Çukurova Anonim Şirketinin Seyhan, Ceyhan ve Göksu havzalarında 15'e yakın hidroelektrik santrali kurma isteği yıllardır kabul edilmemiştir. Aslantaş Hidro Elektrik projesini gerçekleştirmek istemeleri bakanlık tarafından olumlu karşılanmamıştır.

Gittikçe artan enerji ihtiyacımızın kısa zamanda karşılanması maksadiyle son defa ayni şirket 300 megavatlık termik santral kurmak istemiş, maalesef bakanlık bu isteği de kabul etmemiştir.

YAZ SAATİ, KIŞ SAATI İLLE DE NAMAZ SAATİ

Son olarak, memleketteki yaz saati ve kış saati gibi bir takım dalâverelerden bahis edeceğim. Bu dalâveralar yüzünden enerji tüketimindeki azalmayı bir marifetmişçesine göstermek ve geçtiğimiz yıllarda olduğu gibi bu yoldan göğüs gere gere beyanat vermek yerine, yerin dibine batmak daha iyidir. Kimse de çıkıp, ne tasarrufundan bahsediyorsunuz, aslında siz Türkiye'yi büyük zararlara sokuyorsunuz demiyor. Çünkü Devlet Plânlama Teşkilâtının rakamlarına göre bir kilovatsaatlik enerjinin milli ekonomimize katkısı 8,5 liradır. İki milyon kilovat elektrik tasarrufu demek, aslında Türkiye'yi 17 milyon liralık ekonomik gelişmeden mahrum bırakmak demektir.»

ULUSAL KALKINMADA ENERJİNİN ÖNEMİ HERKESİN KABUL ETTİĞİ BİR GERÇEKTİR

Konuşmacıların üzerinde birleştiği nokta enerji sorununun ulusal kalkınmadaki önemidir.

Muhalefet ve iktidar sözcülerinden hiçbiri Enerji Ajansına girmenin ülkemizi nereye götüreceği üzerinde durmamışlardır. Sayın Ecevit'in enerji üretiminde dışa bağımlılığa karşı çıkışı tüm yurtseverlerin desteğini kazanmasına yol açmıştır kuşkusuz. Ancak Enerji Ajansına karşı çıkmadan enerji alanında bağımsızlığı savunmak yeterli değildir.

Fuel-oil santralları konusunda öncelikle Sayın Demirel'in söylediklerine değinelim. Sayın Demirel dış ödemeler dengesiyle ilgili açıklamalarında petrolün birinci sırada yer aldığını ısrarla belirtmiştir. Daha sonra ise «1 KWH'lik enerjinin 10 liralık üretim sağladığını, bu nedenle ister bir liralık maliyetle ister 25 kuruşluk maliyetle enerji elde edilsin, yeterki enerji elde edilsin, kâr 9 lira ile 9.75 lira arasında değişecektir» anlayışını savunmuştur. Bu yaklaşım uzun dönemde ulusal çıkarlara aykırı bir yaklaşımdır. Emperyalist sistemin sürekli enflasyonist bir gelişim gösterdiği ortadadır. Petrol fiyatlarındaki her artış, fuel-oil santrallerinin çokluğu oranında, dış ödemeler dengemizdeki açığı artıracaktır. Ayrıca enerji maliyet artışı derhal iç piyasayı etkileyecek, enflasyonist baskıyı körükleyecektir. Konunun önemi sadece enerji maliyetindeki 25-50 kuruşluk bir yükseklikten gelmemektedir. Enerji üretiminde, dizginleri yabancıların elindeki bir işlerlik Türkiye'yi her an ekonomik ve politik baskıların oyuncağı durumuna sokabilecektir.

SORUNUN ÖZÜ, BAĞIMSIZ, KİŞİLİKLİ BİR TÜRKİYE İLE BAŞKALARININ SÖZ GEÇİREBİLDİĞİ BİR TÜRKİYE ARASINDAKİ TERCİHTE DÜĞÜMLENMEKTEDİR

Sorunun özü bağımsız, kişilikli bir Türkiye ile başkalarının söz geçirebileceği bir Türkiye arasındaki tercihte düğümlenmektedir. Ve biz Demirel'in tercihini doğru bulanlarla mücadele etmeyi savunuyoruz.

Sayın Bülent Ecevit'in plânın zamanında uygulanamayışından, bunun doğurduğu 10 milyar liralar mertebesindeki kayıplardan yakınmasına katılmamak mümkün değildir. Ancak Sayın Ecevit'in, Afşin-Elbistan projesinden söz ederken, kredi veren Dünya Bankasının elektrik fiyatlarını artırmak için hükümete baskı yapmasından söz etmemesi kanımızca önemli bir eksikliktir.

Enerji üretiminin yetersizliğinden dem vurarak, Çukurova sermayesinin savunuculuğunu yapan, bir özel şirketin yetkilerinin genişletilmesini açıkça isteyen parlamenterlere ise söylenecek çok fazla söz yoktur. Devletçiliği, özel sermayeye hizmet eden bir sistem olarak işletip, sonra da «devlet yapamıyor bırakalım, hatta teşvik edelim özel sermaye yapsın» demek sermaye iktidarlarının yıllardır empoze etmeye çalıştığı bir görüştür Türkiye'de. Ve enerji üretimi tek amacı daha fazla kâr etmek olan özel kesimin eline asla bırakılmamalıdır.

Planın gerçekleşme oranlarından, siyasî partilerin görüşlerine kadar birçok gerçek gösteriyorki kendi teknik gücümüze dayalı, kendi doğal kaynaklarımızı değerlendiren bir enerji üretimini savunanların yılmadan, usanmadan, çalışmalarını sürdürmeleri gerekiyor.

iett satılıyor

Başı 3 de

özerk duruma getirilişinden sonra İETT hisse senetlerinin satışa çıkarılması, özel sermayeye kâr garantili hisse senedi verilmesi anlamına gelecektir.

Dünya Bankası kredilerinin hangi koşullarla verildiği konusunda da haberde bir açıklık yok. Önceki kredilerden daha iyi koşullarla verildiğini düşünmek için de bir neden olmadığına göre, İETT'yi holdingleştirme girişiminin İstanbul halkına olumlu sonuçlar getirmesi mümkün olmasa gerektir.

BEYAZIT ÇEVRESİNDE 11 GÜN ELEKTRİK KESİLMESİ OLDU

İETT Davutpaşa - Beyazıt İndirici Merkezleri arasındaki 3x240 mm² kesitli NKBA kabloda meydana gelen arıza nedeniyle, kurulu gücü 15 MW'a yaklaşan, Beyazıt çevresindeki abone grubu elektriksiz kaldı.

Kesinti sırasında bazı basın organlarında, arıza yerinin bulunamadığı ve Almanya'dan uzman getirileceği haberine yer verildi. Bu haber üzerine araştırma yapan gazetemiz, yabancı uzman getirilmediğini bilgi edindi. Nitekim daha sonra İETT bünyesindeki teknik elemanlar arıza yerini buldular ve onarımı gerçekleştirdiler.

11 gün boyunca saat 8.00 ile 21.00 arasında yapılan kesinti sonucu, İETT yaklaşık 3,5 milyon kilovat saatlik enerji satışından yoksun kaldı.

aydınlığa doğru'da

Başı 3 de

yenin terazisi ile adalet dağıtanların kâbusu olaçağı, Kara deniz'in ilerici, yurtsever, tüm hayatı boyunca bildiği yoldan şaşmayan yürekli bir insan olduğu ifade olunmaktadır. Bu şekilde özetlenen yazıda matû fiyet belli olmadığı gibi, mahkemenin baskıya boyun eğdiği de belirtilmediği, «sermayenin terazisi ile adalet dağıtanlar» tabirinin de **bütün adliyeyi değil, bir sınıfın menfaatini üstün tutan mahkemeleri ifade ettiği**, Karadeniz'in fiil ve hareketleri değil de kişiliği övüldüğü, nihayet dava da ölümle ortadan kalktığı cihetle, herhangi bir suç unsuru görülmemiştir, biçiminde görüş bildirdi.

«Yayıncılar Birliği MC İktidarının Tutumunu Kınadı» başlıklı yazıda hükümete yönelik «gerici» ve «ilerici düşünce karşısında paniğe kapılma» nitelemeleri Sahir Erman tarafından TCK'nun 159. maddesini ihlâl eder anlamda bulunmadı.

Aynı yazının tutuklamalarla ilgili bölümü ise «kesinleşmemiş mahkeme kararları hakkında fikir beyan etmek» kapsamı içinde değerlendirildi ve o sayının sorumlu yönetmeni Yüksel Birdal hakkında TCK'nun 30. maddesine aykırı yayın yapmaktan 1-6 ay hapis cezası istendi. Yüksel Birdal'ın ilk duruşması 17 Mart 1976 günü yapılacak.

ODAMIZDA TOPLU

Başı 3 de

Emeklilik hakkını kazanan işçiler, 30 günlük kıdem tazminatından başka, Odada çalıştıkları her takvim yılı için son ücretleri üzerinden 20 günlük yıpranma tazminatı alacaklar.

Bu sözleşme ile işçilere yapılan zam oranı brüt % 50'nin üzerine çıkıyor. Sözleşmeyi E.M.O. adına imzalayan İstanbul Şubesi Başkanı Yüksel Birdal ile Teknik-İş adına imza koyan örgütlenme sekreteri Sacit Mumcuoğlu, verdikleri ortak demeçte, Türkiye'de çalışanları ezen enflasyonist baskının her geçen gün yoğunlaştığını, imzalanan sözleşmede, Odanın olanakları içinde; E.M.O. çalışanlarının bu baskılardan daha az etkilenmesini sağlamak amacıyla hareket edildiğini söylediler.

KOMİSYON ÇALIŞMALARI

Başı 3 de

- **Kamu kesiminde çalışan üyelerimizin sorunlarını inceleyecek komisyon.**
- **Elektrik enerjisi sürekli komisyonu.** (Enerji sorununa ilişkin periyodik çalışmalar, yabancı yayınların izlenmesi, gelişmelerin sergilenmesi)
- **Bilgisayar komisyonu** (Türkiye ve dünyada bilgisayarların durumu, kurslar düzenlenmesi)
- **Elektrik mühendisliği eğitiminin sorunları komisyonu.** (Diğer odaların yapasağı benzer çalışmalar sonunda uzmanların da katılacağı Teknik Eğitim Kongresi düzenlenmesi)
- **Elektrik, elektroteknik, elektronik sanayiinde kalite sorunu komisyonu** (Piyasa ve kalite araştırması, imalâtçıların, işletmecilerin ilgili bakanlık temsilcilerinin ve TSE sorumlularının katılacağı kongre ve kongre ile birlikte sergi düzenlenmesi)
- **Uzmanlık alanımızda tekelci sermaye girişimlerinin saptanması için çalışacak komisyon**
- **Türkiye'de deniz haberleşmeciliği komisyonu**
- **Standartlar komisyonu**
- **Nükleer enerji komisyonu**

Komisyonlar ayrıntılı çalışma programlarını kendileri hazırlayacak ve yönetim kuruluna ileteceklerdir.

İTÜ 961 MEZUNLARI TOPLANTISI

İ.T.Ü. Elektrik Fakültesi 1961 yılı mezunları 3 nisan günü eşleriyle birlikte yemekli bir toplantı yapacaklar.

Katılmak isteyen üyelerimizin 66 51 12 sayılı telefondan Önel Andik'i aramaları gerekiyor.

Önel Akdik'in adresi şöyle:

Zincirlikuyu, Kore Şehitleri Caddesi 48/6 - İSTANBUL

E.M.O. GENEL KURULUNUN TALEPLERİ

İstanbul şubemiz, meslekî çalışma alanlarımızda yürürlükte bulunan tüm teknik yönetmelik ve şartnamelerle ilgili bir çalışma başlatacaktır. Teknik yönetmelik ve şartnamelerin çağdaş teknolojinin gereklerine uydurulması, ülke ekonomisi ve çıkarları doğrultusunda değiştirilmesi ve yasa dışı mekanizmaları işletmekten başka bir işlevi olmayan maddelerin yürürlükten kaldırılması amacına yönelik bu çalışmalara katkıda bulunmak isteyen üyelerimizin karşılaştıkları ve değiştirilmesinde yarar gördükleri yönetmelik maddelerini ve bu konulardaki önerilerini yazılı olarak yönetim kurulumuza iletmeleri gerekiyor.

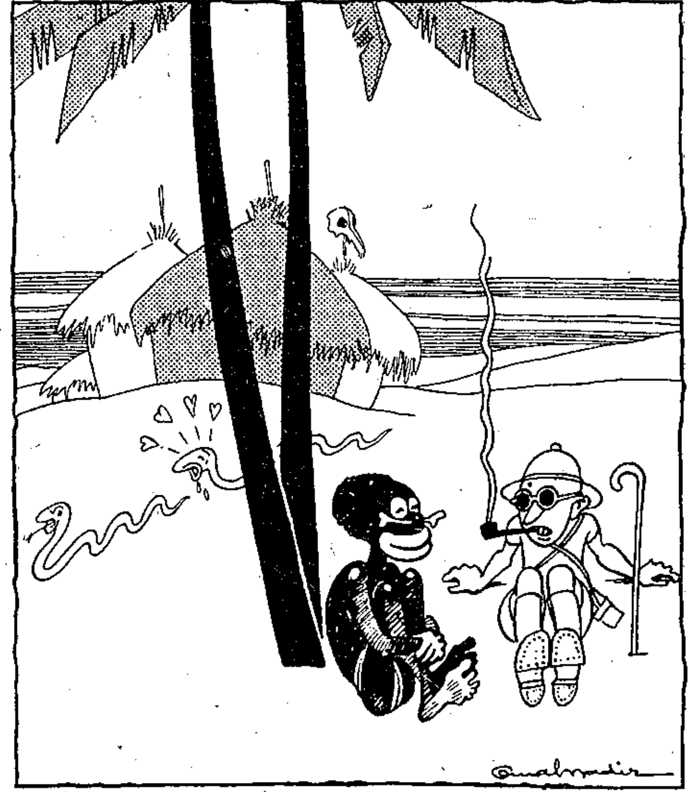
CEMAL NADİR GÜLER'İ ANIYORUZ

Ünlü Türk karikatüristi Cemal Nadir Güleri ölümünün 29. yıldönümünde saygı ile anıyoruz.

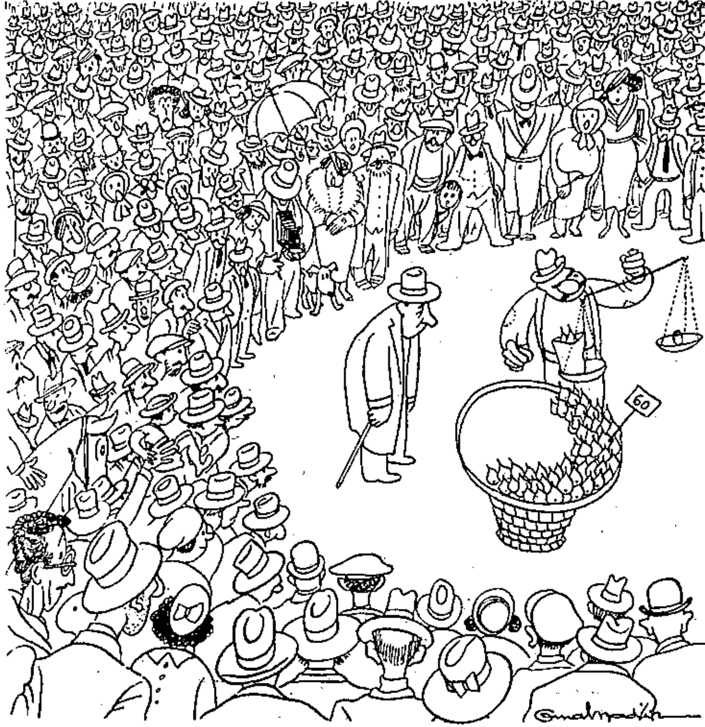
Karikatürcüler Derneği bu vesile ile Cemal Nadir'in yapıtlarından oluşan bir sergi açtı. Serginin açılışında Cemal Nadir'in kızı bir konuşma yaparak babasını unutmayan Türk basınına ve karikatür sevenlere teşekkür etti.

Günümüzün ünlü karikatüristlerinden Semih Balcıoğlu, Ferruh Doğan, Nehar Tüblek de Cemal Nadir'le olan anılarını ve onun Türk Karikatür San'atına yaptığı katkıları anlattılar. Genç kuşağın yetişmesi için gösterdiği sistemli çabayı övdüler. Bugünkü karikatüristlerimizin az veya çok mutlaka Cemal Nadir'den etkilendiğini belirttiler.

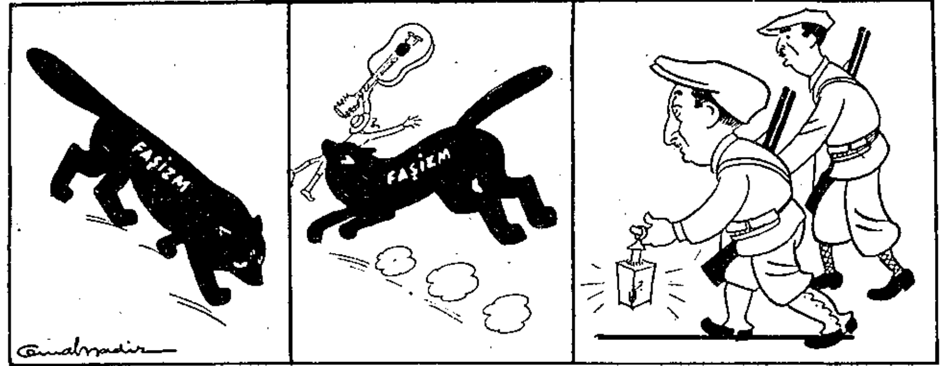
Aydınlığa Doğru, halkının yükselen fiyatlar karşısında çaresizliğini, vurguncuların, savaş zenginlerinin soysuzluğunu yapıtlarıyla ortaya koyan; emperyalist savaşa karşı barışı savunan, faşizmi eleştiren ve karikatürleriyle zamanın üzerinde kalan Cemal Nadir Güler'i saygı ile anar.

Turist — Sizin topunuz, tüfeğiniz, tankınız, tayyareniz, gazlarınız yok mu?..
Zenci — Hayır bayım!.. Biz vahşî insanlarız!..

Bir kilo armut alabilen adam!..

Kurt geldi... İspanyayı kaptı!... Delbos gitti aramıya, Eden gitti aramıya!. İlh...

her ay bir kitap

SİBERNETİK veya KİBERNETİK

yavuz çizmeci

Genel olarak dünyada özel olarak da ülkemizde çoğu politikacıların, paylaşmadıkları dünya görüşlerine karşı kullandıkları bir deyiş vardır: «Son yüzyıldaki gelişmeler o denli hızlı olmuştur ki, artık eski politik tezlerin hiçbir geçerliliği kalmamıştır. Eski tezler eskimiştir. Yeni dönemde yeni politik tezler geliştirmek gerekir.» Bu yaklaşımda elbette bir haklılık payı vardır. Gerçekten bir takım teoriler, tezler eskimiş, çağ dışı olmuştur. Ama önemli olan, hangi teorilerin eskidiği, çağdışı olduğudur. Bunun cevabı ise en basit lise fizik kitaplarında, hatta ilk öğretimin en basit fen kitaplarında bile bulunabilir: İdealist dünya görüşüne dayalı ideolojik ve politik tüm teoriler eskimiş, çağdışı olmuştur. Bilim adamlarının, bilimin ve teknolojinin uygulayıcısı olan teknik elemanların, mühendislerin ve elektrik mühendislerinin bu konuda diyecek çok sözleri vardır, çok sözleri olmalıdır. Toplumsal sorumluluk bunu gerektirir.

Son yüzyılda bilimsel ve teknolojik alanda gerçekten çok hızlı gelişmeler olmuştur. Bu hızlı gelişme son yıllara doğru geometrik bir dizi şeklinde artmaktadır. Bu hızlı gelişme hem insan hayatını değiştirmekte, hem de büyük bir bilgi ve deney birikimi oluşturmaktadır. Örneğin, «Her 20 yılda önemli buluşlar, her on senede kullanılan elektrik enerjisi iki katına çıkmaktadır. Her beş senede bilimsel araştırmalara ödenen para iki katına çıkmaktadır. 1900 ile 1950 arasına bilim iki katına çıkmıştır. 50 sene içinde, 5000 sene öncesine oranla daha fazla araştırma yapılmış, bir çok yeni şeyler bulunmuş ve yazılmıştır. Ve gittikçe kısalan aralarla her on yıl içinde bilim bir misli daha artmaktadır.» (1)

Bu gelişme bazı uzmanlık alanlarında daha da hızlıdır. Moleküler biyolojide, kimyada, elektrikte, nükleer fizikte, elektronikteki gelişmeler başdöndürücüdür. Üstelik bu gelişmeler sadece laboratuvarlarda veya rapor sayfaları üzerinde kalmamakta, insan hayatını doğrudan etkilemektedir. Bir tüp, bir transistör radyo, televizyon gibi haberleşme araçlarını, bir otomatik devre anında haberleşmeyi, bir yakıt hücresi uzay uçuşlarını ve uzay haberleşmesini sağlamaktadır. Bu gelişme insanın çevresini alabildiğine değiştirmektedir.

Bu hızlı gelişme, insanları, bilimsel çalışmaları tek başlarına geliştirme ve hatta tek başlarına izleme konusunda sınırlamaktadır. İnsan, zamanla mekanla ve belli bir beceri ile sınırlıdır. İnsanların bu sınırlılığını aşabileceği belli yöntemler, belli araçlar geliştirilmesi zorunlu olmaktadır. Gittikçe karmaşıklaşan teknik ve sosyal sistemler, güvenilir bir şekilde çalışan düzenleme ve yönetim sistemlerini gerektirmektedir. İşte, sibernetik kavramı burada devreye girmektedir.

Sibernetiğin anlamı

Sibernetik, kelime anlamı olarak, Yunancada 'dümenci sanatı' anlamına geliyor. Antik çağda, teknolojinin çok geri olduğu dönemde, bir gemi ile bir hedefe ulaşmak gerçekten bir sanat idi. Bir yönlendirme sanatı idi. Sibernetik çok sonraları, on dokuzuncu yüzyılda Amper tarafından politik bir tanım için kullanıldı. Amper, hükümetin olağan davranış şekillerinin incelenmesi bilimine sibernetik demişti. Ancak sibernetik, bugünkü anlamıyla 1948'de Amerikalı Matematikçi Norbert Viener tarafından **«Sibernetik veya Canlıda ve Makinede Düzenlenme ve Haber Ulaşımı»** kitabında kullanıldı. Bu gelişim içinde, sibernetik bugün 'sistem ilişkileri bilimi' haline geldi ve bu şekilde tanımlanır oldu.

Basit olarak tanımlamak gerekirse «sibernetik, bir sistemin belirli bir hedefe ulaşmak için, içinde bulunduğu şartlara göre en uygun davranış ve davranış yetenekleri bilimidir». (2). Çevremizde binlerce sistem vardır. Bu sistemler ister teknik, ister sosyal sistemler olsun, içinde bulunduğu şartlara uygun hedeflere ulaşmak için kendiliğinden veya basit bir öğrenme işleminden sonra bazı davranışlarda bulunurlar. Belirli bir hedefe ulaşmak için düzenleme ve planlamada bulunan, çevreden gelen haberleri işleyip, uygulamada bulunan 'şey'lerin hepsi tek tek birer sistemdir. Yada sibernetik birer sistemdir. Sibernetik bilimi bu sistemler arası ilişkiyi inceler. Dolayısiyle, evrendeki her olgunun birbirine göre durumlarını, bağlantılarını inceler, tanımlar. Teknik sistemler arasında, sosyal sistemler arasında, bilim ve felsefe arasında köprü kurar. Ve böylelikle insanlık için önemli hizmetler görür. Felsefeyi her şeyin üstünde gören, insanların düşüncelerinin gelişmesini engelleyenlere karşı, felsefenin bilimle yaşanan gerçekle olan ilişkisini kurar. Felsefenin dünyayı değiştirme konusundaki işleyişine yardımcı olur. Bu haliyle de, bilimi felsefeden ayırmak isteyen orta çağ anlayışını mahkum eder. Çağdışı bırakır. İdealist dünya görüşünü mahkûm eden bilimsel anlayışa önemli araçlar verir.

Bu yönüyle sibernetik son derece önemlidir. Bilimin, bilimsel yöntemin önemli bir aracıdır. Ancak, belirtmek gerekir ki, sibernetiği herşeye kadir bir kavram haline getirmek, herşeyi düzenleyen ve yönlendiren bir olgu haline getirmek de yanlıştır. (Sibernetik) dünyadaki bütün çelişkileri çözecek bir yöntem değildir. Emek-sermaye mücadelesini emek kendi gücüyle başarıya dönüştürecektir. Bu yolda, bilimsel ve teknolojik gelişmeler ve sibernetik ileri bir gelişme ve yararlı bir araçtır.

Sibernetik olayını bu yaklaşımla ele almak ve burjuva politikacıların eskimiş teorilerini görmek için sibernetikle ilgili kitapları okumak yararlı olabilir. Er Kund'un KİBERNETİK'i idealist dünya görüşüne karşı iyi bir cevaptır.

(1) ve (2): KİBERNETİK, Er kund, KUND Yayınevi, İstanbul 1975

başyazı

odalarda

Başı 1 de

Mühendis ve mimar odaları, ekonomik sorunların çözümünün insan gerçeğinden gidilerek elde edilebileceği görüşünü de savundular yıllardır. Teknik elemanların ekonomik haklarının gözetilmesi, tüm çalışanların grevli, toplu sözleşmeli sendikal özgürlüklere kavuşturulması; düşünce ve örgütlenmeye sınır getiren tüm engellerin kaldırılması; çağdaş demokrasilerde var olan her olanağın ülkemiz insanlarına tanınması istekleri, temelde bireylerin toplumu en ileri düzeye çıkarabilme yetisini kazanmaları için savunuluyordu.

Kendi teknik gücümüze dayanılmasını, yabancı teknoloji seçiminde ulusal çıkarların gözetilmesini, beyin göçünün engellenmesini, yabancı uzman ithaline son verilmesini, her türlü projelerin kendi uzmanlarımızca yapılmasını savunmak da emperyalizme somut olarak karşı çıkarken, bir yandan insan gerçeğimizdeki değerin bilinmesini öte yandan bu değerin geliştirilmesini istemek oluyordu.

Bu politika da oda genel kurullarında benimsendi.

Burada bir parantez açalım.

Yukarıdan beri saydığımız ilkeleri savunmak bir politikadır. Üstelik savunulan görüşlerden de açıkça anlaşıldığı gibi, bu, halkçı, halkımız yararına bir politikadır. Meslek örgütlerinin yapmakla görevli olduğu bir politikadır.

Burada «demagoji cephesinin» artık taraftar bulmayan görüşüne de cevabımızı vereim: Bu anlamda politika yapmak, siyasî partilerin iktidarı ele geçirmek amacıyla politika yapmalarından farklıdır. Oda ve benzeri örgüt yönetimlerinin politikası, hükümet olma amacına yönelik politika değildir. Halka, kamuya, üyelerine, uzmanlık alanlarında ülke yararına nelerin yapılması gerektiğini iletmek amacına yönelik bir politikadır. Bunun karşısına «siz politika yapıyorsunuz» diyerek çıkmak yerine «siz yanlış politika yapıyorsunuz» diyerek çıkılabilir ancak. Ona da yetecek beyin güçleri ve yürekleri varsa tabii.

Politikayı, profesyonel politikacıların uğraşı sayarak, tüm halkı dört yılda oyu sağılacak yaratık diye değerlendirmek bugünün görüşü ve anlayışı değildir.

Bu türden görüşlerin, artık Babıali yokuşunda, kalemini mazinin hokkasına batırarak sermayeden harcayanlardan başka kimsede inandırıcılığı kalmamıştır. Öylesine kalmamıştır ki, oda genel kurullarına katılan iktidar yanlısı güçler, politikaya karşı «politikasızlıkla» değil, açıkça bir başka politika ile çıkmaktadırlar.

Son merkez genel kurulumuzda örgütlü sermaye cephesi TEK-GÜÇ halindeydi. Bir bölümü, sömüreni sömürüleniyle 40 milyon kardeş adına TEK-BİR getiriyordu. Bir başka bölümü her an tartışma açarak, müdahale ederek, gürültü çıkararak TEK-ÜLKÜ'sünü ortaya koyuyordu. Sessiz sedasız durup da müteahhitlik düzeninden yana el kaldıranlar da aynı çadırın altındaydı.

Tüm odaların genel kurullarında aynı taktikleri uyguladılar. Onlar da teknik elemanların sendikal hakları almasından yanaydılar. Onlar da AET'ye karşıydılar. Ülkemizin sömürülmesini istemiyorlardı. Yabancı uzmanlara yüksek paralar verileceğine Türk uzmanlar çalıştırılmalıydı. Projeler yurt içinde yaptırılsın diyorlardı.

Bu görüşleri savunanlar hangi gerekçeyle oda yönetimlerine karşı çıkıyorlardı acaba? Gerçekten inandıkları ilkeler bunlarda odalara gidip çalışabilirlerdi. Kimse de karşı çıkmazdı isteklerine...

Amaç diye savundukları gerçekleştirmek üzere önerdikleri çözüm tarzı renklerini açığa çıkarıyordu. Gidelim hükümete, bakanlara anlatalım bu düşünceleri diyorlardı. Onlarla ortak çalışalım; iktidara, çözmek zorunda kaldığı teknik problemlerde yardımcı olalım. İkna etmeye çalışalım iktidarları...

Bilmiyorlar mıydı görüşlerin defalarca yetkililere iletildiğini? Bilmiyorlar mıydı iktidarın sınıf çıkarlarının halkın isteklerinin en büyük engeli olduğunu? Biliyorlardı...

Ve şunu da çok iyi biliyorlardı: Mühendis ve mimar odalarında son yıllarda izlenen, teknik elemanların çıkarlarını, halkımızın ve ülkemizin çıkarlarını savunan politika tutmuştur. Oda üyelerine mal olmuştur. Oda üyelerine ulaşmak için gidilecek bir «sermaye yolu» yoktur.

Şu hesabı yapmış olsalar gerek. «Eğer mühendis ve mimarlar sermaye düzenine ortaklığa çağırılacaklarsa bu bile halkçı görünüm altında yapılmak zorundadır. Başka türlü odalara el koyma şansı yoktur...»

Yağma yok, bu hesap da tutmayacaktır.

* Üyelerimizden Sayın **Ömer Salkın**'la yine üyemiz olan Sayın Bayan **Semiha Yalçınkaya** 4 Şubat 1976 günü Beyoğlu evlendirme dairesinde evlenmişlerdir. Evlilleri kutlar mutluluklar dileriz.

* Üyemiz Sayın **Sabri Akyüz** ile Sayın Bayan **Ayşe Gülen Keleş** 22 Şubat 1976 günü Beyoğlu evlendirme dairesinde evlenmişlerdir. Evlilere hayat boyu mutluluklar dileriz.

ENERJİ SORUNUMUZU

Başı 1 de

tığını ekledi. Dalokay sözlerini, çocuklarına süt içirmeyen iktidar mensuplarının camiye gitmeye hakkı yoktur diyerek bağladı.

TEOMAN ÖZTÜRK'ÜN KONUŞMASI

TMMOB Başkanı Teoman Öztürk konuşmasında, yurt çapında teknik elemanlara yapılan baskıları özetledi. «ABD ve AET'ye karşı teslimiyetçi politika izleyen iktidarla mücadele eden teknik elemanların baskıyla karşılaşması doğaldır» dedi

Genel kurul çalışmalarında, pazar günü yönetmelik değişiklikleri tartışılarak karara bağlandı. Yönetmelik değişiklikleri ile Ankara şubemizin kurulması, merkez genel kurullarının, tüm üyelerin 20 de birinin temsil edileceği delege sistemi ile gerçekleştirilmesi kararlaştırıldı.

SEÇİM SONUÇLARI

Genel kurulumuzda elektrik mühendislerinin kamuoyuna iletilecek görüşlerini içeren bir metin kabul edildi. Bu metin öbür sütunlarımızdadır.

Gündemin seçimler maddesinde:

Yönetim kuruluna Aybars Ungan, Mahmut Kurtulmaz, Oğuz Kırımkan, Doğan Anakök, Teoman Alptürk, Abdülkadir Kahraman, Bekır Özgirgin, Denetim Kuruluna Hayri Koca, Nadir Kıbar, Tarık Reyhan seçildiler.

Görev bölümü yapan yönetim kurulu Aybars Ungan'ı başkanlığa, Abdülkadir Kahraman'ı ikinci başkanlığa, Bekir Özgirgin'in yazmanlığa ve Mahmut Kurtulmaz'ı saymanlığa getirdi.

genel kurulumuzun

Başı 1 de

— Kamu kesimindeki teknik elemanları da kapsayan memur kıyımına son verilmelidir.

— Tekelci sermaye kesiminin yararına kullanılan MEYAK kesintileri, sahiplerine iade edilmelidir.

— Enflasyonist gidişten daha az zarara uğramalarını sağlamak ve mesleki açıdan ağırlıklarını koyabilmeleri için, teknik elemanların, grev ve toplu sözleşmeyle donatılmış sendikal hakları tanınmalıdır.

Çalışanlara baskı, terör ve kıyımdan başka birşey getirmeyen, can güvenliğini ortadan kaldıran, halkımızı olağan dışı tedbirlerle tehdit eden MC iktidarının demokratik yoldan değiştirilmesi; işçiden yana, köylüden, memurdan, teknik elemandan ve genel olarak tüm halkımızdan yana bir iktidar için verilen mücadelede olumlu bir adım olacaktır.

AYDINLIĞA DOĞRU

T.M.M.O.B. ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI İSTANBUL ŞUBESİ ADINA SAHİBİ: YÜKSEL BİRDAL/SORUMLU YAZI İŞLERİ YÖNETMENİ: ERSİN KAYA/YAZIŞMA ADRESİ: EMO İSTANBUL ŞUBESİ CUMHURİYET CAD. 283 KAT 2 HARBİYE İSTANBUL TELEFON: 48 50 52/EMO ÜYELERİNE ÜCRETSİZ GÖNDERİLİR /AYLIK, MESLEKİ YAYIN ORGANIDIR/DİZGİ: KARDEŞ MATBAASI/BASKI YENİ OFSET/İLAN FİYATI:

BASKI: 15-3-1976